REPETYTORIUM Z KOMBINATORYKI

Relacja binarna

$$R \subset X \times Y$$

Relacja binarna w zbiorze X: $R \subseteq X \times X$

Może być określona za pomocą:

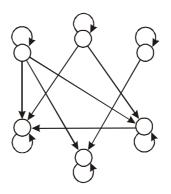
zdania logicznego

$$xRy \Leftrightarrow \lfloor x \rfloor = \lceil y \rceil,$$

zbioru par uporządkowanych

$$\{(x, y), (x, x), ...\},\$$

grafu relacji

tablicy relacji

	$\boldsymbol{\mathcal{X}}$	y	\mathcal{Z}	•••
x	1	0	1	
y	0	1	0	_
z	1	1	0	
•••				

Cechy relacji binarnej w zbiorze *X*:

- zwrotna, jeśli $\forall x \in X : xRx$
- **przechodnia**, jeśli $\forall x, y, z \in X : (xRy \land yRz) \Rightarrow xRz$
- symetryczna, jeśli $\forall x, y \in X : xRy \Rightarrow yRx$
- antysymetryczna, jeśli $\forall x, y \in X : (xRy \land yRx) \Rightarrow x = y$

Relacja **równoważności** jest zwrotna, przechodnia i symetryczna.

Relacja porządku jest zwrotna, przechodnia i antysymetryczna.

■ Dla zbioru skończonego |X| = n:

liczba wszystkich relacji binarnych w X wynosi 2^{n^2} , liczba wszystkich zwrotnych relacji w X wynosi $2^{n(n-1)}$,

liczba wszystkich symetrycznych relacji w X wynosi $2^{\frac{n(n+1)}{2}}$,

liczba wszystkich antysymetrycznych relacji w X wynosi $2^n \cdot 3^{\frac{n(n-1)}{2}}$, liczba wszystkich relacji równoważności w X wynosi B_n (liczby Bella),

$$B_n = \sum_{k=0}^{n} {n \brace k}$$
 ; $B_{n+1} = \sum_{i=0}^{n} {n \brack i} \cdot B_i$

Każdej relacji równoważności E w zbiorze X można wzajemnie jednoznacznie przyporządkować **podział zbioru** X **na bloki**:

$$X|E = \{ a|E : a \in X \},$$

gdzie pojedynczy blok $a|E=\{b\in X:aEb\}$ nazywany jest **klasą abstrakcji** elementu a.

Jeżeli G jest **grupą permutacji** zbioru X, to szczególna rolę odgrywa **relacja indukowana** w zbiorze X przez grupę G (oznaczana R_G). Relacja indukowana R_G jest relacją równoważności.

Każdą z klas abstrakcji relacji indukowanej R_G nazywamy **orbitą działania** grupy G. Symbol o(G) oznacza liczbę orbit.

Zbiór orbit działania jest podziałem zbioru X na o(G) bloków.

$$o(G) = \frac{1}{|G|} \sum_{p \in G} Inv(p) ,$$

gdzie Inv(p) jest liczbą niezmienników permutacji $p \in G$.

Relacja **porządku** \preceq wraz ze zbiorem , w którym została zdefiniowana tworzy zbiór uporządkowany (X, \preceq) .

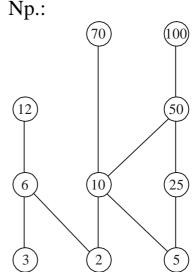
Dwa elementy $x, y \in X$ nazywamy **porównywalnymi**, jeśli $x \leq y$ lub $y \leq x$, w przeciwnym przypadku są one **nieporównywalne**. Jeśli każde dwa elementy $x, y \in X$ są porównywalne, to parę (X, \leq) nazywamy zbiorem **liniowo uporządkowanym**.

W zbiorze uporządkowanym (X, \preceq) wprowadzamy "ostrą" relację

$$x \prec y \iff x \leq y \land x \neq y$$

Jeżeli dla dwóch elementów $s, t \in X$ zachodzi $s \prec t$ i nie istnieje taki element $u \in X$, że $s \prec u$ i $u \prec t$, to s nazywamy **bezpośrednim poprzednikiem** t, a t – **bezpośrednim następnikiem** s.

Wygodnym i czytelnym sposobem przedstawienia zbioru uporządkowanego (X, \preceq) jest tzw. **diagram Hassego**, na którym łączymy odcinkami tylko bezpośrednie poprzedniki z ich następnikami i następniki umieszczamy powyżej poprzedników.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **elementem maksymalnym** w zbiorze częściowo uporządkowanym (X, \preceq) , jeśli w zbiorze X nie istnieje element $x \neq x_0$, dla którego $x_0 \preceq x$.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **elementem minimalnym** w zbiorze częściowo uporządkowanym (X, \preceq) , jeśli w zbiorze X nie istnieje element $x \neq x_0$, dla którego $x \preceq x_0$.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **elementem największym** w zbiorze częściowo uporządkowanym (X, \preceq) , jeśli dla każdego $x \in X$ zachodzi zależność $x \preceq x_0$.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **elementem najmniejszym** w zbiorze częściowo uporządkowanym (X, \preceq) , jeśli dla każdego $x \in X$ zachodzi zależność $x_0 \preceq x$.

W zbiorze częściowo uporządkowanym istnieje co najwyżej jeden element największy i co najwyżej jeden element najmniejszy. Przy tym element największy jest elementem maksymalnym, a element najmniejszy jest elementem minimalnym. Jeśli (X, \preceq) jest zbiorem liniowo uporządkowanym oraz X jest zbiorem skończonym i niepustym, to w (X, \preceq) istnieją elementy największy i najmniejszy.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **ograniczeniem dolnym** zbioru $A \subseteq X$, jeśli dla każdego $x \in A$ zachodzi zależność $x_0 \preceq x$.

Element $x_0 \in X$ nazywamy **ograniczeniem górnym** zbioru $A \subseteq X$, jeśli dla każdego $x \in A$ zachodzi zależność $x \preceq x_0$.

Jeśli zbiór ograniczeń górnych zbioru A ma element najmniejszy, to nazywamy go **kresem górnym** zbioru A i oznaczamy $\sup A$. Jeśli zbiór ograniczeń dolnych zbioru A ma element największy, to nazywamy go **kresem dolnym** zbioru A i oznaczamy $\inf A$.

Pokryciem zbioru X nazywamy taką rodzinę jego podzbiorów $\{Y_1, Y_2, ..., Y_k\}$ $(Y_i \subseteq X)$, dla której zachodzi $X = Y_1 \cup Y_2 \cup ... \cup Y_k$. Mówimy, że rodzina $\{Y_1, Y_2, ..., Y_k\}$ pokrywa zbiór X.

Łańcuchem z zbiorze uporządkowanym (X, \preceq) nazywamy taki podzbiór $L \subseteq X$, w którym każde dwa elementy $x, y \in L$ są porównywalne, tzn. zawsze zachodzi $x \preceq y$ lub $y \preceq x$.

Antyłańcuchem z zbiorze uporządkowanym (X, \preceq) nazywamy taki podzbiór $A \subseteq X$, w którym żadne dwa różne elementy $x, y \in L$ nie są porównywalne, tzn. zawsze zachodzi $x \preceq y \Leftrightarrow x = y$.

W każdym skończonym zbiorze częściowo uporządkowanym (X, \preceq) maksymalna liczność antyłańcucha jest równa minimalnej liczbie łańcuchów pokrywających zbiór X, a maksymalna liczność łańcucha jest równa minimalnej liczbie antyłańcuchów pokrywających zbiór X.

Funkcja

$$f: X \to Y$$

jest relacją binarną $f \subseteq X \times Y$ taką, że dla każdego $x \in X$ istnieje dokładnie jedna para postaci $(x, y = f(x)) \in f$

Funkcja f jest **injekcja** (funkcja różnowartościowa, "1-1"), jeśli

$$\forall x, y \in X \quad x \neq y \implies f(x) \neq f(y)$$

Funkcja f jest **surjekcją** (funkcją "na"), jeśli

$$\forall y \in Y \ \exists x \in X \ f(x) = y$$

Funkcja f jest **bijekcja**, jeśli jest jednocześnie injekcją i surjekcją.

Fun(X, Y) oznacza zbiór wszystkich funkcji z $X \le Y$,

Inj(X, Y) oznacza zbiór wszystkich injekcji z $X \le Y$,

Sur(X, Y) oznacza zbiór wszystkich surjakcji z X na Y,

Bij(X, Y) oznacza zbiór wszystkich bijekcji z $X \le Y$,

$$Bij(X, Y) = Sur(X, Y) \cap Inj(X, Y)$$

■ Dla zbiorów skończonych |X| = n i |Y| = m:

$$|Fun(X, Y)| = m^{n}$$

$$|Inj(X, Y)| = m^{n} \text{ (dla } n \le m \text{)}$$

$$|Sur(X, Y)| = s_{n,m} = m! \cdot \begin{Bmatrix} n \\ m \end{Bmatrix} = \sum_{i=0}^{m-1} (-1)^{i} \binom{m}{i} (m-i)^{n}$$

$$|Bij(X, Y)| = n^{n} = n!$$

Zasada równoliczności pozwala rozstrzygać o liczbie elementów jednego zbioru na podstawie liczby elementów drugiego po skonstruowaniu bijekcji pomiędzy tymi zbiorami.

Jeżeli
$$Bij(X, Y) \neq \emptyset$$
, to $|X| = |Y| = n$

Rozmieszczeniem uporządkowanym nazywamy wskazanie pewnej funkcji $f: X \to Y$ wraz z określeniem uporządkowań we wszystkich zbiorach $f^{-1}(\{y\})$ dla $y \in Y$.

Liczba wszystkich rozmieszczeń uporządkowanych wynosi $m^{\overline{n}}$.

Przy zliczaniu funkcji $f: X \to Y$ stosujemy często **zasadę mnożenia**:

jeżeli
$$X=X_1\cup X_2$$
 i $Y=Y_1\cup Y_2$ oraz spełnione są warunki $X_1\cap X_2=\varnothing$, $f(X_1)\subseteq Y_1$ i $f(X_2)\subseteq Y_2$, to
$$|Fun(X,Y)|=|Fun(X_1,Y_1)|\cdot|Fun(X_2,Y_2)|\,;$$
 jeżeli ponadto $Y_1\cap Y_2=\varnothing$, to
$$|Inj(X,Y)|=|Inj(X_1,Y_1)|\cdot|Inj(X_2,Y_2)|\,.$$

Jeżeli na zbiorze X zdefiniowano funkcję f w zbiór Y, to obowiązuje także **zasada szufladkowa**:

jeżeli dla zbiorów X i Y zachodzi $|X|>r\cdot |Y|$ dla r>0, to dla każdej funkcji $f\in Fun(X,Y)$ warunek $|f^{-1}(\{y\})|>r$ jest spełniony dla co najmniej jednego $y\in Y$.

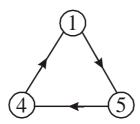
Permutacja zbioru X nazywamy bijekcję $p: X \rightarrow X$

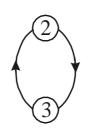
$$|Bij(X, X)| = n!$$

 S_n oznacza zbiór wszystkich permutacji zbioru $\{1, 2, ..., n\}$. Zbiór S_n wraz z operacja składania permutacji tworzy **grupę**. Operacja składania permutacji jest **łączna**, ale nie jest przemienna. W zbiorze S_n istnieje element neutralny operacji składania e (permutacja **identycznościowa**) i dla każdego $p \in S_n$ istnieje element odwrotny $p^{-1} \in S_n$ (permutacja **odwrotna**). Permutacja p może być określona za pomoca:

tablicy
$$p = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 \\ 5 & 3 & 2 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$
,

grafu

Każdą permutację $p \in S_n$ można przedstawić w postaci złożenia **rozłącznych cykli**: p = [1, 5, 4][2, 3]

Każdą permutację $p \in S_n$ można scharakteryzować przez podanie jej **typu**: $1^{\lambda_1} 2^{\lambda_2} ... n^{\lambda_n}$, gdzie λ_i oznacza liczbę cykli o długości i.

Parę (a_i, a_j) , gdzie $p(i) = a_i$ i $p(j) = a_j$ dla $i < j \le n$, nazywamy **inwersją** permutacji $p \in S_n$, jeśli $a_i > a_j$.

I(p) oznacza liczbę wszystkich inwersji w permutacji $p \in S_n$.

Znakiem permutacji $p \in S_n$ nazywamy liczbę $\operatorname{sgn}(p) = (-1)^{I(p)}$.

Dla permutacji typu $1^{\lambda_1} 2^{\lambda_2} ... n^{\lambda_n}$ jej znak $\mathbf{sgn}(f) = (-1)^{\frac{\lfloor n/2 \rfloor}{j-1}}$.

Znak cyklu o długości k jest równy $(-1)^{k-1}$.

Dla permutacji $p, s \in S_n$ zachodzi równość $\operatorname{sgn}(p s) = \operatorname{sgn}(p) \cdot \operatorname{sgn}(s)$.

Transpozycją nazywamy cykl o długości 2.

Transpozycją **sąsiednią** nazywamy cykl postaci [i, i+1].

Każdą permutację $p \in S_n$ można przedstawić w postaci złożenia I(p) transpozycji sąsiednich, np. p = [2, 3] [3, 4] [4, 5] [1, 2].

Każda transpozycja ma znak równy −1.

Element $i \in \{1, 2, ..., n\}$ nazywamy **niezmiennikiem** permutacji $p \in S_n$, jeśli p(i) = i.

Inv(p) oznacza liczbę niezmienników permutacji p.

Nieporządkiem nazywamy taką permutację $p \in S_n$, dla której Inv(p) = 0.

 D_n oznacza zbiór wszystkich nieporządków w zbiorze S_n .

$$|D_n| = n! \sum_{i=0}^n \frac{(-1)^i}{i!}$$

Rodzina podzbiorów zbioru X:

$$\mathbb{P}(X) = \{ Y : Y \subseteq X \}$$

Każdy podzbiór $Y \in \mathbb{P}(X)$ może być jednoznacznie określony przez swój **wektor charakterystyczny** $\xi(Y) = (b_1, b_2, ..., b_n) \in \{0, 1\}^n$

według wzoru: $b_i = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } x_i \in Y \\ 0 & \text{jeśli } x_i \notin Y \end{cases}, \quad \text{dla } X = \{ \ x_1, \ ..., \ x_n \ \}.$

$$|\mathcal{P}(X)| = 2^n$$

Wektory charakterystyczne są wygodnym narzędziem do generowania wszystkich elementów rodziny $\mathbb{P}(X)$.

Podzbiory k-elementowe zbioru X (|X| = n):

$$|\{Y \in \mathbb{P}(X) : |Y| = k\}| = \binom{n}{k} = \frac{n!}{k!} = \frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{n(n-1)...(n-k+1)}{1 \cdot 2 \cdot ... \cdot k}$$
$$\binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}, \binom{n}{k} = \binom{n-1}{k} + \binom{n-1}{k-1}, \sum_{i=0}^{n} \binom{n}{i} = 2^{n}, \sum_{i=0}^{n} \binom{n}{i} i = n2^{n-1},$$

Rozbiciem zbioru X na m podzbiorów o zadanych liczbach elementów $k_1, k_2, ..., k_m$ nazywamy taką rodzinę rozłącznych zbiorów $\{X_1, X_2, ..., X_m\}$, dla której spełnione są warunki:

$$X = X_1 \cup X_2 \cup ... \cup X_m$$
, $X_i \cap X_j = \emptyset$ dla $1 \le i < j \le m$ i $|X_i| = k_i$.

Liczba wszystkich rozbić zbioru X wynosi:

$$\begin{pmatrix} n \\ k_1 & k_2 & \dots & k_m \end{pmatrix} = \frac{n!}{k_1! \cdot k_2! \cdot \dots \cdot k_m!}$$

Zbiór z powtórzeniami

$$A = \langle k_1 * x_1, ..., k_n * x_n \rangle$$

określony jest przez podanie wektora krotności $(k_1, ..., k_n)$ dla zbioru bazowego $X = \{x_1, ..., x_n\}$.

Liczba elementów w zbiorze z powtórzeniami A wynosi

$$|A| = k_1 + \dots + k_n$$

Liczba wszystkich podzbiorów zbioru z powtórzeniami A wynosi

$$(k_1 + 1) \cdot (k_2 + 1) \cdot \dots \cdot (k_n + 1)$$

Liczba k-elementowych podzbiorów zbioru z powtórzeniami $< k*x_1, ..., k*x_n>$ (szczególny przypadek $k_i=k$) wynosi

$$\frac{n^{\overline{k}}}{k!} = \binom{n+k-1}{k}$$

Funkcja tworząca dla ciągu liczb podzbiorów *k*-elementowych zbioru z powtórzeniami *A* ma postać

$$A(x) = \sum_{k=0}^{|A|} c_k x^k = (1 + x + \dots + x^{k_1}) \cdot \dots \cdot (1 + x + \dots + x^{k_n});$$

 c^k jest liczbą podzbiorów k-elementowych zbioru z powtórzeniami A.

Liczba całkowitych nieujemnych rozwiązań **liniowego równania diofantycznego** $x_1 + x_2 + ... + x_n = k$ dla całkowitego i nieujemnego k wynosi

$$\frac{n^{\overline{k}}}{k!} = \binom{n+k-1}{k}$$

Podziałem zbioru X (|X|=n) na k bloków nazywamy taką rodzinę niepustych zbiorów $\pi=\{A_1,...,A_k\}$, dla której zachodzi $X=A_1\cup...\cup A_k,\ A_i\cap A_j=\varnothing$ dla $1\leq i< j\leq k$ oraz $A_i\neq\varnothing$. $\Pi_k(X)$ oznacza zbiór wszystkich podziałów zbioru X na k bloków. $\Pi(X)$ oznacza zbiór wszystkich podziałów zbioru X.

$$|\Pi_{k}(X)| = \begin{Bmatrix} n \\ k \end{Bmatrix} \text{ (liczby Stirlinga 2 rodzaju)}$$

$$\begin{bmatrix} n \\ k \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} n-1 \\ k-1 \end{Bmatrix} + k \begin{Bmatrix} n-1 \\ k \end{Bmatrix}, \text{ dla } 0 < k < n$$

$$\begin{Bmatrix} n \\ n \end{Bmatrix} = 1, \begin{Bmatrix} n \\ 0 \end{Bmatrix} = 0 \text{ dla } n \ge 0; \qquad \begin{Bmatrix} n \\ 1 \end{Bmatrix} = 1, \text{ dla } n > 0$$

$$\begin{Bmatrix} n \\ m \end{Bmatrix} = \frac{1}{m!} \sum_{i=0}^{m-1} (-1)^{i} \binom{m}{i} (m-i)^{n} = \sum_{i=0}^{m-1} (-1)^{i} \frac{(m-i)^{n}}{(m-i)! \cdot i!}$$

$$m^{n} = \sum_{k=0}^{n} \begin{Bmatrix} n \\ k \end{Bmatrix} \cdot m^{\underline{k}} = \sum_{k=0}^{n} (-1)^{n-k} \cdot \begin{Bmatrix} n \\ k \end{Bmatrix} \cdot m^{\overline{k}} \text{ zachodzi dla } m, n \in \mathbb{N}$$
$$|\Pi(X)| = B_{n} = \sum_{k=0}^{n} \begin{Bmatrix} n \\ k \end{Bmatrix} \text{ (liczby Bella)}$$
$$B_{n+1} = \sum_{i=0}^{n} \binom{n}{i} \cdot B_{i}$$

Każdemu podziałowi $\pi \in \Pi(X)$ można jednoznacznie przyporządkować relację równoważności $E(\pi)$ w zbiorze X, definiując ją jako

$$E(\pi) = \bigcup_{A \in \pi} A \times A$$

tzn. dwa elementy $x, y \in X$ są w relacji $E(\pi)$, czyli $x E(\pi) y$ wtedy i tylko wtedy, kiedy x i y należą do tego samego bloku podziału.

Podziałem liczby n na k składników ($n, k \in \{1, 2, ...\}$) nazywamy taki skończony ciąg całkowity $a_1, a_2, ..., a_k$, dla którego zachodzi

$$n = a_1 + ... + a_k \ i \ a_1 \ge a_2 \ge ... \ge a_k > 0$$

P(n, k) oznacza liczbę podziałów liczby n na k składników.

 $P(n) = \sum_{k=1}^{n} P(n,k)$ oznacza liczbę wszystkich podziałów liczby n.

 $P^k(n)$ oznacza liczbę podziałów liczby n o największym składniku równym k.

$$P(n, k) = P^{k}(n), \quad \text{dla } k \le n$$

$$P(n, k) = P(n-1, k-1) + P(n-k, k) \quad \text{dla } n \ge k > 0$$

$$P(0, 0) = P(0) = 1$$

$$P(n, k) = \sum_{i=0}^{k} P(n-k, i)$$
 i $P_k(n) = \sum_{i=1}^{k} P(n, i)$ dla $n \ge k > 0$

Zasada włączania-wyłączania to sposób wyznaczania liczby elementów w sumie mnogościowej skończonej liczby zbiorów (niekoniecznie rozłącznych):

$$|A \cup B| = |A| + |B| - |A \cap B|$$

 $|A \cup B \cup C| =$
 $= |A| + |B| + |C| - |A \cap B| - |A \cap C| - |B \cap C| + |A \cap B \cap C|$

$$\left| \bigcup_{i=1}^{n} A_{i} \right| = \sum_{i=1}^{n} (-1)^{i-1} \sum_{\{p_{1}, p_{2}, \dots, p_{i}\} \subseteq \{1, \dots, n\}} |A_{p_{1}} \cap A_{p_{2}} \cap \dots \cap A_{p_{i}}|$$

Funkcją tworzącą dla ciągu liczbowego $(a_i) = (a_0, a_1, a_2, ..., a_i, ...)$ nazywamy szereg potęgowy $A(z) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i z^i$ dla zmiennej zespolonej z. Funkcje tworzące wybranych ciągów:

Ciąg	Funkcja tworząca
$(1, 8, 28, 56, 70, 56, 28, 8, 1, 0, 0,), a_i = {8 \choose i}$	$(1+z)^8$
$(0,, 0, 1, 0,, 0,), a_n = 1 i a_i = 0 dla i \neq n$	z^n
$(1, 1,, 1,), a_i = 1 $ dla $i = 0, 1,$	$\frac{1}{1-z}$
$(c^0, c^1, c^2,, c^i,), a_i = c^i \text{ dla } i = 0, 1,$	$\frac{1}{1-c\cdot z}$

Operacjom na ciągach odpowiadają operacje na funkcjach tworzących:

Operacja na ciągu	Operacja na funkcjach tworzących	
mnożenie przez liczbę: $(a_i) \rightarrow (c \cdot a_i)$	$A(z) \rightarrow c \cdot A(z)$	
dodawanie ciągów: $(a_i), (b_i) \rightarrow (a_i + b_i)$	$A(z), B(z) \rightarrow A(z) + B(z)$	
przesunięcie w prawo o <i>m</i> pozycji: $(a_i) \rightarrow (0,, 0, a_0, a_1, a_2,, a_i,)$ $(a_i = 0 \text{ dla } i = 0, 1,, m-1)$	$A(z) \to z^m \cdot A(z)$	

Za pomocą funkcji tworzącej można otrzymać nierekurencyjny wzór na kolejny wyraz **ciągu Fibonacciego**.

Wzór rekurencyjny:

$$F_i = F_{i-1} + F_{i-2} + |i=1|$$
 dla $i = 0, 1, 2, 3, ...$ $(F_i = 0 \text{ dla } i < 0)$

Równanie dla funkcji tworzącej:

$$F(z) = z^2 \cdot F(z) + z \cdot F(z) + z$$

Funkcja tworząca:

$$F(z) = \frac{z}{1 - z - z^2} = \sum_{i=0}^{\infty} F_i z^i$$

Wzór na kolejne wyrazy ciągu:

$$F_i = \frac{1}{\sqrt{5}} \left[\left(\frac{1 + \sqrt{5}}{2} \right)^i - \left(\frac{1 - \sqrt{5}}{2} \right)^i \right] dla \ i = 0, 1, 2, \dots$$

Za pomocą funkcji tworzącej można rozwiązać rekurencyjne równanie dla złożoności rekurencyjnego algorytmu dla problemu wież Hanoi.

Wzór rekurencyjny:

$$T_i = 2 \cdot T_{i-1} + 1 - \lfloor i = 0 \rfloor$$
 dla $i = 0, 1, 2, ...$ $(T_i = 0 \text{ dla } i < 0)$

Równanie dla funkcji tworzącej:

$$T(z) = 2 z \cdot T(z) + \frac{1}{1-z} - 1$$

Funkcja tworząca:

$$T(z) = \frac{z}{(1-z)(1-2z)}$$

Wzór na zależność liczby ruchów od liczby krążków:

$$T_i = 2^i - 1$$
 dla $i = 0, 1, 2, ...$